

ρεντιά ; και πρό πάντων στή μεγαλόφτερη ποίηση του Κίτς ;

Θυμάμαι κάπου να έχω διαβάσει για τή γένεση του κορινθιακού ρυθμού στην αρχιτεχτονική των αρχαίων τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικό :

«Μιὰν ἔμορφη παρθένα πέθανε κάποτε. Ἡ θεὸν ῥάπαινά της ἔριξεν ἔλα τὰ παιχνίδια της μέσα σ' » ἔνα πανέρι· και τὸ ἔβαλε ἀπάνω στὸ μνημα της » Σὲ λίγο ξεφύτρωσε στὸ πλάϊ μιὰν ἀγκαθιά πού τὰ » φύλλα της περιτυλίξανε τὸ πανέρι. Ἡ εἰκόνα αὐ- » τῆ ἔδωκε τὴν ιδέα τοῦ κορινθιακοῦ κιονόκρανου.»

Ἴσως μοῦ πῆ κανεὶς πὼς τὴν ιδέα νὰ τὴν ἐμπνεύτηκεν ἓ ποιητὴς κι ἀπ' αὐτὸν νὰ τὴν ἔδανει- στηκεν ὁ καλλιτέχνης. Ὅμως γιατί καλλίτερα νὰ μὴν ὑποθέσω, ὅπως εἶνε και φυσικώτερο, πὼς ἡ ιδέα ἐδόθηκεν ἐλωσδιόλου ἄμεσα ;

Ἐπροσπάθησα ἔτσι θαμπὰ και σύντομα νὰ δώσω τὸ χαρακτηρισμὸ τῆς ἀρχῆς και τῆς ἐξέλιξης τοῦ τραγουδιοῦ γιὰ νὰ συμπεράνω τὴν αἰωνιότητά του.

Μάταια ὁ θετικισμὸς τῶν τελευταίων χρόνων ἐπολέμησε μὲ τὴν ἀδιαφορία του τὴν ποίηση. Μάταια ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα—ἡ ἐπίσημη κ' ἡ ἀνεπίσημη—ἐγκλημάτισε ἀπέναντι τῶν ὀλίγων τῆς ἀληθινῶν ποιητῶν μὲ τὴν ἀχαρραχτήριστη στάση τους.

Τίποτε δὲν ἐμποδίζει ποτὲ τὸ φανέρωμα τοῦ ποιητῆ. Γεννιέται χωρὶς διάκριση, σὰν ὄργανο τῆς ἰδίας τῆς Φύσης, ἢ καλλίτερα σὰν ἀνάγκη τῆς ἰδίας τῆς Φυλῆς, σὰν χαραυγὴ τοῦ μέλλοντός της. Κι ἂν εἶνε ἀνεξάρτητος ὕλικῶς και τοῦ ἐπιτρέψει ἡ περίστασις νὰ ἐργαστεῖ, μᾶς δίνει πιδὲ τελειωμένο τὸ ἔργο του ὅπως ὁ Σολωμὸς κι ὁ Βαλαωρίτης, κι ἂν ἔχι . . . τότε παλεύει σὰν ἤρωας . . . και νικημένος νικητῆς ἀφγφώντας τοὺς σαρκασμοὺς, τίς βρυσιές και τὸν ἔτιμο πόλεμο μᾶς ἐλόκληρης παρακοινωνίας, ἐνὸς ἐλέκκληρου ἔθνους μὲ πνιγμένη τῆ συνείδηση, πέφτει θύμα στὸ βωμὸ τῆς Τέχνης, ἀφίνοντας τὸ ἔργο του σὲ συντρίμια πού ἀπάνω τους ἢ Ἄναγέννησι, θὰ στήσῃ τὸ χρυσὸ της παλάτι.

Τέτια ἄδικα θύματα, τέτιοι νικημένοι νικητές, τέτιοι ἤρωες εἶταν ὁ Κρυστάλλης, ὁ Καμπύσης και περισσότερο ὁ Σπήλιος Πασογιάννης πού τόσο νέος και τόσο πανώριος ἔσθυσε σὰν πικρὸς ἀντίλαος, τίς τελευταῖες αὐτὲς ἡμέρες, παρεξηγημένος και μαρμαζωμένος.

Ὅμως τί σημαίνουνε τρεῖς και περισσότεροι θάνατοι στὸν ἀγῶνα τὸν ἀπολυτρωτικὸ τοῦ πνεύματος; Ὑπάρχουνε μερικοὶ νόμοι ἐντελῶς ἀπαραβίαστοι στή ζωὴ, κ' ἔγινε μιὰ ἐπανάληψη και σὲ μᾶς τῶν ὄσων συμβῆκανε παντοῦ και πάντοτε.

Φτάνει πού τὰ θεμέλια τοῦ πνευματικοῦ μας ξαναγεννημοῦ ἐμπήκανε γερὰ ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Ἰδέας. Φτάνει πού ἡ ποίησή μας τοῦλάχιστο μπορεῖ νὰ συγκριθῆ σήμερα ἀφοδὰ μὲ ὅποιουδήποτε ἄλλου ἔθνους τὴν ποίηση πού γέρασε στὸν πολιτισμὸ. Και μᾶς δίνεται τὸ δικαίωμα νὰ τραγουδήσομε μαζί μὲ τὸν Ἀπέθαντο τοὺς στίχους πού προσφωνεῖ τὸ Σέλλεῦ και τὸν Κίτς, τοὺς δυὸ μεγάλους λυρικοὺς τῆς Ἀγγλίας πού λατρέψανε ξεχωριστὰ καθετὶ πού εἶνε ἑλληνικό :

Ἑλλαδολάτρες ! — τοὺς προσφώνησα
μ' ἀνέκφραστη μιὰν ἀναγάλλια, —
εἴσαισ' ἔσεῖς πού στὸ καρδίμ μου
σὰν δυὸ ἀπαλόπνευτα μιστράλια,

Τῆς Ποίησης, ὦ Διόσκουροι, ἔρχεστε
ἀπόψε, ὦ γκαρδιακοὶ μου ψύλλες,
τῆς ζωῆς μου πάλι καθὼς ἄλλοτες
νὰ διώξετε τοὺς ἐφιάλτες ;

Ἢ μεθυσμένη ἀπ' τὸ τραγοῦδι σας
ψυχὴ μου κι ἀπὸ τὴν ὀρμὴ σας,
πόσες φορὲς δὲν ἀναζήτησε
τὴν ἱερὴ μορφὴ σας.

Πόσες φορὲς μὲς στῆς Ἀλόγνωσσης
τὰ δύσκολα τὰ μονοπάτια,
οἱ στίχοι σας σὰν οὐρανὸδρομα
δὲν ἤρθαν και μὲ πῆρουν αἶτια !

Και στὸν ἀκάτεχο, τὸν ἀμυθο
και τὸ δειλὸ γιὰ τὰ ταξίδια
τὰ μακρονα, σὲ φωτοθάλλισσες
μὰ και σ' ἀβυσσολίμνες ἴδια,
τὸ θάρρος και τὴν αὐταπάρνηση
μοῦ δώκατε γιὰ νὰ πετάξω
κι ὅπως ἔσεῖς ἀπ' τὰ μεσοῦρανα
κ' ἐγὼ μιὰ μέρα ν' ἀνακράξω,

γιὰ ν' ἀκουστῆ ἡ φωνὴ μου ἀμπόδιστη
κι' ὄξω ἀπὸ σύνορα πειτρίδων
σὰν ἀρχαγγελικὴ μιὰ σύλληγα
και σὰν τῆ λάμψη τῶν ἀχτίδων,

Ἢ Ὀμορφιά μόνη πειτρίδα μας
κ' ἡ Ποίηση βυσίλισσά μας,
ἀθάνατη, καθὼς ἀθάνατη,
— ὦ μὰ τῆ Στύγα — εἶν' ἡ λαλιά μας.

Ἄλξάντρεια 3. I. 10.

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

ΚαθαροκῶΝ τὴν κατάλληλον σιγμὴν νὰ πυροβολήσω,
κατέφθασεν ὁ λοχαγὸς . . . και μοῦ ἔρπασε τὴν χεῖρα . . .
— Ἐφημ. «Σκρίπ» 6 Ὀκτ. σελ. 2 στήλη 4.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ. — «Σημειώσεις Ἀθηναίου» γραμμένες στο «Χρόνο» τῆς 4 τοῦ Ὀχτώβρη ἀπὸ τὸ Σ. Γρανίτσα :

«Ἀνθρωπος πρακτικός, ἐργατικός, σωστὸς νοικοκύρης, ταλανίζεται αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀπὸ ἓνα ἀπάντεχον βάσανον : Ἐνῶ ὡς δικηγόρος— ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐργαζομένου ἐγραφεν ἐπὶ ἔτη μὲ θαυμασίαν εὐκολίαν τὰς προτάσεις του, τοῦ συνέθη πρὸ ἡμερῶν νὰ τοῦ φανῆ τὸσον κωμικὴ μία φράσις, τὴν ὁποίαν εἶδεν εἰς κάποια χειρόγραφά του, ὥστε ν' ἀσχοληται ἔκτοτε εἰς τὴν ἀντικατάστασίν της μὲ ἐπιμονὴν ὡσὰν νὰ καταγίνεται εἰς σπουδαίαν ἐφεύρεσιν. Ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς παρέας, κατὰ τῆς ὁποίας ἠγέρθη ἀγωγή ἀποζημιώσεως διὰ μίαν παρεκτροπὴν της εἰς βάρος ζυθοπωλείου. Ὁ ἐν λόγῳ λοιπὸν δικηγόρος ἐγραφεν εἰς τὰς προτάσεις του : «Ὁ φιλικὸς οὗτος ὄμιλος». Ἄλλ' ἔξαφνα τοῦ ἐφάνη τὸσον σχολαστικὴ ἡ φράσις αὐτή, προκειμένου περὶ ὁμάδος ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι διεσκέδαζαν σπάζοντες ποτήρια, ὥστε ἔσπευσε νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ ὡς ἐξῆς : «Ἡ ἐν λόγῳ παρέα». Ἄλλ' ἐνῶ τοῦ ἐφάνη τὸσον λαμπρὰ ἡ λέξις «παρέα», ἔσταμάτησε πρὸ τοῦ φόβου μήπως ἐπιδαρῶν τὴν θέσιν τῶν πελατῶν του, χαρακτηρίζων αὐτοὺς διὰ μιᾶς φράσεως καπηλικῆς. Ἐν τούτοις τοῦ ἐφαίνεται ἀδύνατον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν λέξιν «ὄμιλος». Ἐδοκίμασε τὴν λέξιν «συντροπιά», ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἐφοδύθη.

— Μήπως—εἶπε—φανῆ ὅτι παίρνω στὰ ἐλαφρά τὴν ὑπόθεσι ; . . .

Ὁ ἄνθρωπος εἶχεν ἀπολύτως δίκαιον. Γνωστὸς κουρεὺς τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἐτοιχοκόλλησε τὴν ἐξῆς εἰδοποίησιν εἰς ἓνα καθρέπτην : «Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. πελάται νὰ μὴ κόβουν τὰ μαλλιά των τὴν Κυριακὴν.» Ἀνθρωπος σοβαρὸς εἶδε τὴν εἰδοποίησιν αὐτὴν καὶ ἐπίστευσε ὅτι ὁ κουρεὺς εἶνε σινιτῆς. Ὁ σινιάδελφος Μαρχακόπουλος ἔπινε τὸ γάλα τοῦ Κωνσταντέλλου, ὅπου ἐσύχναζαν οἱ δημοσιογράφοι, ὡσὰν νὰ κατέδαινε μέσα του ρετσινόλαθο.

— Μοῦ φαίνεται, ἔλεγε, πῶς στέκει στὸ λαιμὸ μου ἓνα Λ.

Πραγματικῶς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς βιτρίνας εἰδοποίησιν τοῦ Κωνσταντέλλου ἐπερίσσευεν ἓνα Λ. «Γάλλα γνήσιον». Ἐπανερχομαι εἰς τὸν ἀτυχῆ κουρέα τῆς ὁδοῦ Σταδίου : Ἐπαθε, φαίνεται, τὸσην συμφορὰν χάριν τῆς δημοτικῆς, ὥστε χθὲς εἶδα ὡς ἐξῆς διωρθωμένην τὴν εἰδοποίησιν : «Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. πελάται νὰ μὴ κείρωσι τὰς Κυριακὰς τὴν κόμην των.» Ὁ δὲ δικηγόρος ; Ἀγωνίζεται μεταξὺ τοῦ «ὄμιλου» καὶ τῆς «παρέας». Ἀκόμη δὲν ἔλαβεν ἀποφασιν. Καὶ ἴσως ἐγεινεν ἐκπρόθεσμος διὰ τὴν ὑποβολὴν προτάσεων. Προτείνω νὰ ἀναμιχθῆ ἡ ἔθνοσυνέλευσις εἰς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα. Ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸν κ. Μιστριώτην.»

ΚΑΙ γιὰ νὰ μὴν ξεχνάτε τὴ γλῶσσα καὶ τὸ ὄψος τοῦ Μιστριώτη, σὰς δίνουμε λουκουμάκι ἀπὸ τὸ μελιστάλαχτο καὶ γιὰ πρώτη φορὰ εἰρηνικὸν λόγον του, ποῦ ἔβγαλε τὴ Δευτέρα (4 τοῦ μηνὸς) στοὺς φοι-

τητὲς ποῦ γυροῦσαν Ἀνόρθωσι στὸ Πανεπιστήμιον μὲ τὴν Παλινόρθωσι τῶν παυμένων καθηγητῶν :

«Διὰ τοῦτο καὶ ἠθέλομεν ἀδικήσει τοὺς λογάδας τοῦ ἔθνους εἰ εἶχομεν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν προθέσεων πρὸς καθέδρουμα, ἔπερ πολλὰς μυριάδας διδασκῶν παραγαγόν ἐβελτίωσε περιφανῶς τὴν ἀντίληψιν τῆς θρησκείας καὶ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὸ ὑπέριστατον ὄν, ἐκάθηρε τὴν γλῶσσαν καὶ κατέστησεν αὐτὴν ἀξίαν μεγάλου ἔθνους, μετήνευσε τοὺς βαρυντικούς τῆς ἀρχαιότητος πνευματικούς θησαυρούς εἰς τὰς νεωτέρας γενεάς, διέδωκε τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, ὅπως τὸ ἡμέτερον γένος προοδεύσῃ κατὰ τὰς συνθήκας τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ἀπεσόδησεν ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν τοὺς αὐτοσχέδιους θεραπευτὰς καὶ ἀπέκρουσε τοὺς θυμωμένους αὐτογνώμονας κριτὰς.»

Δὲν τὸν ἀφήνει ὅμως νὰ κοιμηθῆ στὶς δάφνες τοῦ ἡ «Ἀκρόπολη» (ὁ τοῦ Ὀχτώβρη). «Στάχτη στὰ μάτια» ἐπιγράφει τὸ κέντρισμά της :

«Ὁ κ. Μιστριώτης κατὰ τὴ συνήθειά του ἔκαμε τὴν ρεκλαμίτσα του. Ὁμίλησε στοὺς φοιτητὰς μας γιὰ σοφοὺς τῆς Εὐρώπης χωρὶς νὰ τοὺς ξέρῃ, γιὰ τὸς πραγματικούς τοὺς ὀδρίζει Ὁμίλησε γιὰ Ἑλληνικὸ Πανεπιστήμιον, ἰσοδύναμον πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκά, ἀλλὰ μόνον γιὰ ρεκλάμα, γιὰ τὰ πράγματα δὲν μᾶς ἐνδιαιφέρουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ζήτημα εἶνε ἂν εἰς κάθε σχολὴ ὑπάρχουν πολλοὶ καθηγηταὶ ἀξιοὶ τοῦ ὀνόματος. Ὁμίλησε γιὰ ἐπιστήμη «Ἑλληνοποιῶν», ἐνῶ δὲν ἔχομεν ἀκόμη τὴν ἀρχὴ τῆς ἐπιστήμης, τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν στοιχειώδη ἀρετὴν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνος, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἀλλὰ κόβουμε τὸ κεφάλι κάθε ἀνθρώπου ποῦ λέγει τὸ σωστό. Δὲν κρύβουμε τὸ πρόσωπο τοῦλάχιστο ἀπὸ τὴν τροπή, μόνον μᾶς χρειάζονται καὶ πανηγυρικοὶ λόγοι ! Ἀλλὰ καὶ οἱ φοιτηταὶ μᾶς ἔως πότε θὰ χειροκροτοῦν τοὺς δημοκόπους ; Μιστριώτης ἑμιλῶν γιὰ ἐπιστήμη εἶνε ὅταν νὰ μιλήσῃ ὁ μαρμαρᾶς γιὰ τὸν Ἑρμῆ τοῦ Πραξιτέλους.»

Καὶ παρακάτω, γράφοντας γενικὰ γιὰ τὸ Πανεπιστήμιον, ποῦ ἔμεινε δίχως Σύγκλητον καὶ δίχως καθηγητὰδες, μὲ ἀδειανὰς ἔδρας 4 στὴ Νομικὴ, 6 στὴ Γραμματικὴ, 5 στὴ Φιλοσοφικὴ καὶ 6 στὴ Σκοπικὴ τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἀπορεῖ μὲ τὸ θάρρος ποῦ εἶχε τὸ Πανεπιστήμιον «ἀνανοίξῃ τὰς πύλας του καὶ νὰ καλέσῃ φοιτητὰς.»

«Γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ τί ;—Νὰ τοὺς διδάξῃ παιδῶν ;—Μήπως οἱ κουκουβάγιες καὶ ὁ κ. Μιστριώτης ;—Ἡ μήπως ὁ μαρμαρωμένος τῆς εἰσόδου Κοραῆς ;»

Καὶ τοῦτο ἀπ' τὴν «Ἀκρόπολη» τῆς 7 τοῦ Ὀχτώβρη, πάλιν γιὰ τὸ σοφὸν καθηγητὴ :

«ΣΤΑΥΡΟΚΟΠΗΘΗΤΕ !

«Ἀνέλπιστον !

«Ὁ κατηγορούμενος διὰ τὰ Πατούσεια τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Γ. Βυζαντινὸς μετὰ περισσῆς ἀνοησίας καὶ ἐλαφρότητος δι' ἄλλους λόγους, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἀποκαλύπτει ὡς βοθητὴν καὶ σκεπαστὴν τῶν πλαστῶν ἀπολυτηρίων τῆς Λυκειακῆς φάμπρικας τῆς Πόλεως τὸν κύριον Γ. Μιστριώτην. Τὸν καθηγητὴν Μιστριώτην, ὅχι κανένα συνώνυμον του.»

ΑΝΑΜΕΣΑ σὲ κάτι ἐπίκαιρους χαρακτηρισμούς γιὰ τὸ Βενιζέλο, ποὺ μπήκανε στὸ «Χρόνο» τῆς 6 τοῦ μηνός, διαβάσαμε καὶ τὰ λόγια τοῦτα :

«Διὰ τὸν «Νουμάν» :

Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα τοῦ Βενιζέλου εἶνε δόξα τῆς κρητικῆς δημοτικῆς. Δὲν λείπει οὔτε τὸ «γιὰ» ἀντὶ τοῦ «ἦ». «Γιὰ τοῦτο θὰ γείνη γιὰ ἐκεῖνο». Κάποτε ἐνθυμεῖται τὸ «ἔντα» καὶ συχνὰ τὸ «φώμματα» (φέμματα).»

Καὶ τοῦτα μαζί, ἂν καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι γραμμέ- να ἀποκλειστικῶς . . . «διὰ τὸν Νουμάν» :

«Ὅταν ἡ Εὐρώπη ἐσυνθηκολόγησε μὲ τὸ Θέρι- σον, ἀπέναντι ἑλῶν τῶν παραχωρήσεών της ἐζήτη- σε τὴν παράδοσιν τῶν ἔπλων τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ- πλάρχῃ καὶ ἑκατοὶ ἠπείλουν καθ' ἑαυτοὺς νὰ τὸν καύσουν, ἂν τολμήσῃ νὰ τοὺς προτείνῃ τὸν θ- ρον αὐτῶν τῶν Δυνάμεων. Ὅταν συνεκεντρώθησαν ἔλοι εἰς τὸ Θέρισον, παρήγγειλον ἀπὸ τὸ κρεβάτι του—ἦτο ἄρρωστος—νὰ συναχθοῦν ἔλοι ἐμπρὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐδάδιον ἐκεῖ στηριζόμενος ἐπὶ μιᾶς ράβδου ἀπὸ ἀγριελιᾶν καὶ τοὺς ὠμίλησεν εἰς τὴν δημοτικὴν ἐπὶ εἰκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας. Πέντε λεπτὰ ἀφοῦ ἔφυγεν εἶχαν ἀφεθῆ εἰς τὴν Ἐκκλη- σίαν 803 ἔπλα. Αἱ Δυνάμεις τὰ προὔπελόγησαν εἰς 800.»

ΣΤΟ ΒΟΛΟ.—Δὲν ἔχουμε τόπο νὰ τυπώσουμε ἐδῶ ἀλάκωρο τὸ νόστιμο χρονογράφημα τοῦ Ἄλδε- βερᾶν ποὺ διαβάσαμε στὴ «Θεσσαλία» (2 τοῦ Ὀ- χτιῶβρη), ὅπου δηγιέται πῶς μιὰ παρέα ἀπὸ χωρι- κοὺς, μ' ἐπικεφαλῆς τὸ γραμματοδιδάσκαλο τοῦ χω- ριοῦ τους, δειπνήσε σ' ἓνα ξενοδοχεῖο τοῦ Βόλου. Εἶ- δανε τὰ μπουκάλια τῆς μπίρας ἀπάνω στὸ τραπέζι μὲ τὴν ἐτικέττα : «Πληρωθεῖς ἐν τῇ ἐργασίᾳ». Δὲν τὸ καταλαβαίνανε, καὶ ὁ δάσκαλος τοὺς τὸ ἐξη- γήσε : «Πληρώθηκε ἡ μπίρα στὸ ἐργαστάσιον»—δη- λαδῆ πῶς, μιὰ κ' εἶναι πληρωμένη, θέλει φαίνεται ὁ μπιρακιέρης νὰ κάμῃ ρελλάμα καὶ δίνει χάρισμα τῇ μπίρα του.

— Ἄμ' τότε, ἀφοῦ εἶναι τζάμπα, νὰ τὴν πιοῦμε! Ἄνοιξαν τὰ μπουκάλια, καὶ στὸ τέλος ἦρθε ὁ ξενοδόχος μὲ τὸ λογαριασμὸν.

— Τί ἔκανε, λέει; Μὰ οἱ μπίρες εἶναι πλερω- μένες στὸ ἐργαστάσιον, δὲ βλέπεις τί λέει ἡ καρδέλλα; Ὁ ξενοδόχος ποὺ δὲν ἐνοιώθη παραπάνω ἀπὸ τὸ δάσκαλο τί ἐννοοῦσε τὸ «ξυθὸς πληρωθεῖς», ἔ- μαινε κόκκαλο :

— Μὰ . . . ἐγὼ τίς πλέρωσα.

— Μὰ τότε σὲ γελάσανε καὶ νὰ τοὺς κάμῃς ἀ- γωγῆ, —λέει ὁ γραμματοδιδάσκαλος.

— Ἀγωγῆ, τρέχα γύρευε. Τίς πλέρωσα καὶ θὰ μοῦ τίς πλερώσετε.

— Ἐμεῖς; ποτέ.

«Ἡ φιλονεικία — ἐξακολουθεῖ τὸ χρονογράφη- μα—παρ' ὀλίγον νὰ λάβῃ διαστάσεις, ἔχι πολὺ εὐ- χαρίστους διὰ τοὺς παρακειμένους, καὶ δι' αὐτὸ ἐ- τράπην εἰς φυγὴν μακαρίζων τὸν Μιστριώτην καὶ τὸν Κλέωνα Ραγκαθῆν, ὅστις σὲ κάποιον κεραυνοβό- λημά του κατὰ τῶν δημοτικιστῶν ἔλεγεν ὅτι ὁ ἀ- πόφοιτος τῶν γραμματοδιδασκαλείων τῆς Ἑλλάδος ἐννοεῖ ἔχι μόνον τὴν καθαρεύουσαν ἀλλὰ καὶ τὸν Ὀμηρον ἀκόμη.»

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ἓνα φίλο, στὰ ξένα)

Ἀθήνα, 7 τοῦ Ὀχτιῶβρη.

Νά, μὲ λίγα λόγια πῶς τέλειωσα, χτὲς ἐπὶ τέ- λους, ἡ κυβερνητικὴ κρίση : Ἀφοῦ ἀνεδοκατέδραμε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνέλευσης στὸ Παλάτι γιὰ νὰ δώσῃ στὸ Στέμμα κάθε χρειάζουμένη πληροφορία, ἀφοῦ καλεσμένοι πῆγαν νὰ ποῦνε τὴ γνώμη τους : ὁ Θεοτόκης, πῶς πρέπει ὁ Βενιζέλος νὰ κάμῃ ὑ- πουργεῖο, γιὰ αὐτόνε θέλει καὶ ἡ κοινὴ γνώμη : ὁ Ράλλης πῶς δὲν πρέπει ὁ Βενιζέλος, γιὰ εἶχε δε- σμοὺς μὲ τὴν Ἐπανάσταση, παρὰ ὁ Ἐσλιν ὁ Μαυ- ρομιχάλης, σύμφωνος μὲ τὸ συμπέθερο, — κάλεσε τέ- λος ὁ Βασιλεὺς τὸ Βενιζέλο, καὶ εἶδε καὶ ἀπὸ κοντὰ μὲ τί εἶδους πολιτικὸ εἶχε νὰ κάμῃ. Λόγια καθαρὰ καὶ ξάστερα μεταξὺ τους, «ἀνακωνιθέντα» φωτεινὰ κατόπι ἀπὸ μέρος τοῦ Βενιζέλου στὸν τύπο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔμως πῆγε νὰ σκαλώσῃ ὁ διορισμὸς τοῦ νέου ὑπουργείου, μὲ τὰ κομματικὰ τερτίπια ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ μὲ τίς ἀπαίτησες κάποιων ὑπουργοῦ- μων ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ σύνωρα κυκλοφορήσανε οἱ ἀπαραίτητες φήμες πῶς θὰ γίνῃ προνομιαικὸν στὴ Λάρισα, ἂν τυχὸν πάρῃ ὁ Βενιζέλος τὴν ἀρ- χή, κ' ἔγραφε πῶρ καὶ μανία ἡ «Τανίν» πῶς (θὰ μᾶς κηρύξῃ τὸν πόλεμον ἡ Τουρκία σὰν κοτήσουμε καὶ κάνουμε πρωτοπουργὸ μας ἓναν προδότη ὑπήκοός της ! Καὶ μιὰ παρουσίαση τοῦ Ἄγγλου πρέσβη στὸ Βασιλεῖο, ἔδωκε ἀφορμὴ καὶ αὐτὴ νὰ δοῦμε πάλι δά- χτυλα διπλωματικά.

Τέλος πάντων τὸ Σάββατο, 2 τοῦ μηνός, πῆρε ἔριστικὰ ὁ Βενιζέλος τὴν ἐντολὴ νὰ κάμῃ κυβέρ- νηση, τὴν Τρίτη, ἀφοῦ ἐξασφάλισε τὴν ὑποστήριξιν τῆς Βουλῆς, ὑπέβαλε τὸν κατάλογο τῶν συνυπουρ- γῶν του, καὶ τὴν Τετάρτη (6 τοῦ μηνός) ἐρκίστη- κε τὸ νέο ὑπουργεῖο : Βενιζέλος πρόεδρος καὶ ὑ- πουργὸς Στρατιωτικῶν καὶ προσωρινὰ τῶν Ναυτι- κῶν, Ε. Ρέπουλης τῶν Ἐσωτερικῶν, Λάμπρος Κο- ρομηλάς τῶν Οἰκονομικῶν, Ἄπ. Ἀλεξαντρίδης γιὰ τὴν Παιδείαν, καὶ Ν. Δημητρακόπουλος γιὰ τὴν Δι- καιοσύνην καὶ προσωρινὰ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὡς ποὺ νᾶρθῃ ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ Γρυπάρης καὶ ἀναλάβῃ τὸ ὑπουργεῖο τοῦτο. Στὸ νεοσύστατο ὑπουργεῖο Ἐμπο- ρίου καὶ Γεωργίας, ποὺ θάρχησῃ νὰ ἐργάζεται ἀπὸ τὸ Γεννάριον, διορίζεται ὁ κ. Ε. Μπενάκης, ποὺ δῆ- λωσε καὶ ἔλα πῶς θάγοράσῃ νὰ χάρισῃ στὸ ἔθνος καὶ τὸ χτίριον τοῦ ὑπουργείου του.

Σ' ἔλο τὸν κόσμον, δικό μας καὶ ξένο, ἡ ἐντύ- πωση εἶτανε τόσο καλὴ, ποὺ καὶ τὰ χρεώγραφα μας πῆραν τὸν ἀνήφορον στὰ διάφορα χρηματιστήρια.